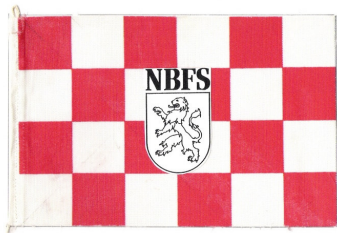

Ontstaan van de federatieve gildenvlag van 1994 tot 1996

Een vlag van de NBFS voor federatieve feesten?

Neen, de federatie is geen instituut!!

De gilden maken de federatie!

Tijdens de opening van het federatietoernooi geweeschieten bij het Sint-Catharinagilde Tongelre op 29 augustus 1993 werd op ludiek-provocerende wijze een geïmproviseerde vlag volgens nevenstaand model gepresenteerd, om gehesen te worden als openingshandeling. Deze vlag werd terecht niet gehesen, maar de aanwezige federatievoorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse zegde toe, de kennelijke behoefte aan een federatieve vlag ter sprake te brengen in het federatiebestuur (Want ook op het federatietoernooi trommen, vendelen en

bazuinblazen te Oeffelt was gevraagd naar zo'n vlag).

In de algemene bestuursvergadering van 14 september kwam dit aan de orde. Uit de notulen hiervan: "(...) Deze vlag werd door Rein Haase gepresenteerd als *hetgeen de NBFS-vlag had kunnen zijn*. De federatievoorzitter waakte er voor om deze vlag als zodanig te bestempelen, maar merkte op dat dit de aanzet zou kunnen zijn tot realisatie van een federatievlag en/of federatiestandaard, te gebruiken op federatiefeesten(...)."

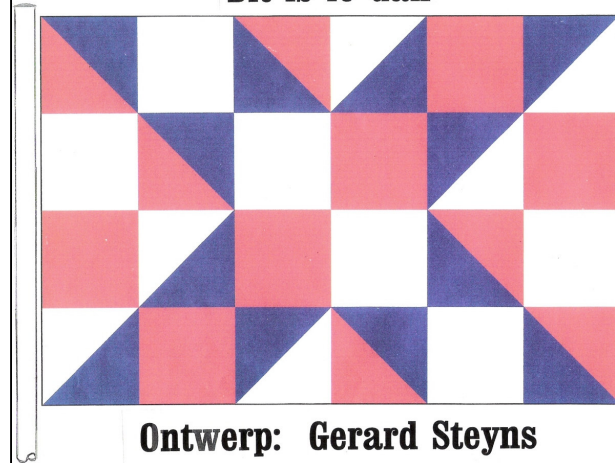
In de algemene bestuursvergadering van 1 maart 1994 werd een besluit genomen. Uit de notulen: "(...) Gezien de organisatiestructuur van de federatie wordt de voorkeur gegeven aan een vlag (wij hebben geen vaandeldrager). Aan de S.A.T. commissie zal worden verzocht om te komen tot een ontwerpvoorstel. Wilbert Weichs de Wenne adviseert, om de Hoge Raad van Adel te raadplegen inzake heraldieke aspecten. (...) "

De federatieve S.A.T. commissie ging aan de slag en kwam op 18 november 1994 met een concept-advies voor de eisen aan een federatieve gildenvlag te stellen, dat op 4 maart 1995 door de commissie werd overgenomen ter presentatie aan het federatiebestuur. Zie bladzijden 2 en 3.

Ook hieruit komt naar voren: Geen federatievlag, -standaard of -vaandel, maar een federatieve gildenvlag. Geen 'institutionalisering' van de federatie.

In de vergadering van het federatiebestuur op 6 juni 1995 werd dit advies overgenomen en werd opdracht gegeven tot het maken van een ontwerp. Gerard Steyns, voorzitter van de S.A.T. commissie nam deze taak op zich en kwam (nog voor zijn terugtreden als voorzitter in oktober) met een ontwerp dat in de vergadering van 5 maart 1996 algemene goedkeuring kreeg. Begin oktober 1996 werden de eerste vlaggen geleverd door de Dokkumer Vlaggen Centrale. De presentatie vond plaats op de hoofdliedendag 1996.

Dit is ie dan

Ontwerp: Gerard Steyns

Heraldische omschrijving zoals gegeven door de Hoge Raad van Adel, waarbij de horizontale banen worden aangeduid met letters en de verticale banen met cijfers (Schrijven d.d. 8 maart 1996 van secretaris Mr. O. Schutte):

"Geblokt van vier rijen van zes vakken, rood en wit, waaroverheen een blauw schuinkruis, in die zin dat de vakken A1, B2 en D4 geschuind zijn van blauw en rood; de vakken A3, C5 en D6 van rood en blauw; de vakken A4, C2 en D1 linksgeschuind zijn van wit en blauw en de vakken A5, B5 en D3 van blauw en wit."

(De kleuren zijn niet helemaal heraldisch juist)

Advies SAT commissie inzake federatieve gildenvlag

Uitgangspunten:

Een vlag is geen vaandel

Een vaandel is uniek en exclusief, d.w.z. er is maar één exemplaar dat als representatief symbool alleen gehanteerd wordt in nauwe verbinding met de bezitter of zijn speciaal daartoe geautoriseerde representant (bijv. het bestuur).

Een vlag is een meer algemeen symbool van een gemeenschap of vereniging, dat in méér exemplaren kan voorkomen en gehanteerd kan worden op elk moment dat die groep of representatieve delen daarvan, in welke hoedanigheid of samenstelling dan ook, blijk wil geven van haar aanwezigheid of collectieve gemoedsgesteldheid (samenkomst, viering, enz.).

Een vlag bevat alleen de voornaamste symbolen m.b.t. de eigen identiteit.

Op een vaandel kunnen velerlei afbeeldingen en zelfs tekst en jaartallen staan. Een goed herkenbare vlag is gebaat bij eenvoud en soberheid in de daarop voorkomende kleuren, vormen en symbolen en moet in één oogopslag te onderscheiden zijn van andere vlaggen. Die elementen moeten ook onmiskenbaar samenhangen met de identiteit van de bezitter.

Een vlag moet gemakkelijk te vervaardigen zijn.

Hoe ingewikkelder de tekening of kleurencompositie is, des te moeilijker is een vlag te vervaardigen en dus des te duurder wordt zij. Zij moet dus met behulp van moderne massaproductie te maken zijn. Een vlag moet immers gemakkelijk en in ruime oplaag beschikbaar kunnen zijn, opdat zij haar functie van symbool van de hele gemeenschap kan vervullen. Het vlaggensymbool put ook zijn effect uit de herhaling.

Conclusies hieruit voor de federatieve gildenvlag:

De federatieve gildenvlag mag gehanteerd worden op al die momenten dat het geheel of samenstellende delen (tot op het niveau van individuele gilden) samen zijn c.q. iets te vieren hebben. Zij moet voor alle gilden of organisatieonderdelen binnen de federatie gemakkelijk of voor relatief weinig kosten beschikbaar zijn. Zij dient dus in grote oplage aangemaakt te kunnen worden. Het ontwerp zal gekenmerkt moeten zijn door eenvoud en ondubbelzinnige herkenbaarheid. De vormen en symbolen moeten terug te voeren zijn op de identiteit van de federatie. Hoofdelementen daarin zijn: gildentradities, Christelijke en gewestelijke traditie, dienstbaarheid aan het gezag (als vertegenwoordiger van de gemeenschap).

Consequenties voor het ontwerp:

De volgende elementen zouden in een ontwerp gebruikt kunnen worden:

Het meest gehanteerde symbool in de Brabantse gildenvaandels is het Andreaskruis of Bourgondisch kruis. Dit gebruik is terug te voeren op de hertogen van Brabant uit het Bourgondisch Huis. Het werd in de Staatse tijd tegen de verdrukking in gehandhaafd, soms nadrukkelijk als teken van afwijzing van het niet geaccepteerde regime.

Ontstaan van de federatieve gildenvlag van 1994 tot 1996

De patroonheilige bij uitstek van de gilden en dus ook van de federatie is Sint Joris. Zijn symbool is een rood (Grieks) kruis op witte ondergrond (ook wel andersom). Het kruis is ook bij uitstek het symbool van het Christendom >>

De vlag van de provincie Noord Brabant is rood-wit geschakeerd. Deze vorm is ook overgenomen door de federatie in de kop van haar briefpapier (logo), wat haar verbondenheid met het gewestelijke bestuur symboliseert. (zie mijn 'Naschrift NBFS briefpapier' hieronder)
Tegelijkertijd is het een vorm die ons onderscheidt van andere Nederlandse gewesten, waar een federatie van schuttersgilden bestaat.

De kleuren van onze nationale vlag zijn rood, wit en blauw (de vroegere 'prinsenvlag') en de voornaamste kleur van het koninklijke wapen is (Nassau-) blauw. Deze kleuren kunnen bij internationaal treffen de Nederlandse identiteit onderstrepen.

De kleuren van de vlag zouden dus rood, wit en wellicht ook blauw moeten zijn. Zij bevat bij voorkeur de volgende drie elementen: rode blokken, een Grieks kruis en een schuinkruis.

Advies van de federatiecommissie SAT aan het federatiebestuur:

Op basis van de genoemde elementen en overwegingen door een terzake kundige een ontwerp laten maken voor een door de federatie en haar samenstellende delen bij samenkomsten en vieringen vrij te hanteren vlag, die in grote oplage beschikbaar kan zijn.

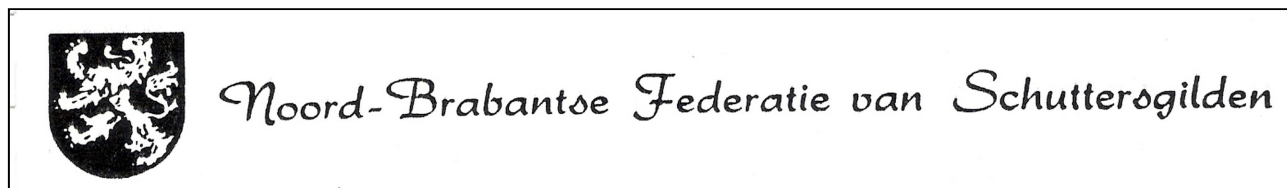
Het concept door G.J.W. Steyns aangeboden aan SAT-commissie: 18-11-1994

Het concept werd ongewijzigd overgenomen door deze commissie: 04-03-1995

Naschrift inzake NBFS briefpapier

Toen ik in 1985 aantrad als tweede secretaris en als beoogd opvolger van federatiesecretaris Mathieu van der Voort, beschikte hij voor federatieverslagen en -brieven over onderstaand logo, dat met de toen beschikbare (nu primitieve) middelen steeds werd in gekopieerd als briefhoofd. De kwaliteit ging uiteraard na elke keer kopiëren achteruit.

Op 12-12-1987 volgde ik Mathieu op als secretaris, maar bleef dit logo gebruiken. Maar al na enkele jaren was ik van mening dat de federatie wat dit betreft een betere uitstraling verdiende.

In de bestuursvergadering van 5 maart 1990 kreeg ik toestemming om nieuw postpapier te laten ontwerpen en drukken. Samen met medegildenbroeder/grafisch ontwerper Paul Kemper werd een ontwerp gemaakt en gepresenteerd in de bestuursvergadering van 7 augustus 1990. Een enkel bestuurslid had moeite met de introductie van de afkorting NBFS; hij vond dit te zakelijk klinken. Maar als kort symbool voor de federatie was ie wel kort en krachtig; alleen wat 'lichter' weergeven. Ook de aanvankelijk getoonde gestileerde leeuw in het wapen was niet 'klauwend en sierlijk' genoeg; deze leeuw werd toen naar tevredenheid gewijzigd. In februari 1991 werd het nieuwe briefpapier door het secretariaat in gebruik genomen. Met de vele mogelijkheden van tekstverwerking vandaag de dag, is de verleiding groot om zelf varianten te introduceren voor commissiepapier. Dit moet worden voorkomen. ■